

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה:	Abramovici	שם פרטי:	Coca
-----------	------------	----------	------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: אברמוביץ		בלועזית Abramovici	
שם פרטי איתו נולדתי: קוקה		בלועזית Coca	מין: נ
שנת לידה:		1927	
עיר לידה: סטנישט		בלועזית	ארץ לידה: רומניה
שם פרטי ושם משפחה של האב: Lipa Abramovici		שם פרטי ושם נעורים של האם: Hana Landau	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: פוקשן		בלועזית Fucani	ארץ המגורים: רומניה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) יסודי וחטיבת ביניים		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ) פוקשן ותקוצ'			
Fucani and Tecuci			
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:		Fucani פוקשן	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:		תאריך השחרור:	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור	

במידה ועלית באיניה, ציין את שמה Transilvania	שנת עליה: 1950	במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתי עד מתי
---	-------------------	--

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

נולדתי בשנת 1927 בעיירה קטנה בשם סטנישט שברומניה. לא היה בעיירה חשמל, מים זורמים, מכונות או אוטובוסים. מצבם הכלכלי של הורי היה טוב יחסית. הייתה לנו חווה עם כבשים, עיזים, תרנגולות רגילות והודו שני שוורים, שני סוסים ועוד סוסה אחת. החווה הייתה מעט מחוץ לעיירה ובעיירה עצמה הייתה לנו חנות כלבו ובביתנו פרה שוויצרית בשם ג'וינה (כנראה מהמילה חמישי – ג'וי יום חמישי ברומנית) ועיזה בלי שם. אימא ואבא ניהלו את המשק והחנות. אני נולדתי עם אח ככה שלהורי היה זוג תאומים. חיים וקוקה. כשאבי הלך לרשום אותנו כילדיו ימים אחדים אחרי הולדתנו הוא גילה להפתעתו כי הוא ואימי החליטו על שם לבן, עליו אומרים קדיש, אך לבת שכחו לתת שם. בהחלטה של רגע קרא לי אבי קוקה שם שדומה למילה קוקלה שמשמעותה בובה ביידיש, לדבריו היו לי עיניים כמו פינת שמיים ויפה כמו בובה וככה קוראים לי מאז. בעיירה הינו כ-30 משפחות יהודיות וחיינו ביחסים טובים עם הגויים. הלכתי לבית ספר איתם אבל רוב חברי היו יהודים. היינו יהודים מסורתיים. שמרנו שבת וכשר. בימי שישי אבא היה הולך לבית הכנסת וחגגנו את כל חגי ישראל, את פסח אהבנו במיוחד בגלל הכלים היפים. בבית הספר למדתי עד הכיתה הרביעית בעיירה. בכיתה הרביעית ניתן היה לעשות מבחנים ללימודים מתקדמים יותר ואכן עשיתי זאת והתקבלתי. מאחר ובית הספר ההמשך היה בעיר אחרת, רחוקה מאוד הוחלט שאחי ואני נלמד בבית, אבי יהיה מורנו ונגשנו למבחנים אקסטרינים פעם בשלושה חודשים, כנדרש. וכך אכן נעשה, אבי היה מורה נהדר ובעצמו אוטודידקט.

כילדה ולמעשה גם בהמשך חיי מאוד אהבתי לשיר והייתי מרבה לשיר בתור ילדה. אימי רצתה שאלמד לנגן בפסנתר אך לא הייתה דרך להביא לעיירה המרוחקת שלנו פסנתר. על כן הוחלט שאלמד כינור. את השיעורים לקחתי במרתף בביתה של דודתי שכן היה אסור לנו כיהודים לנגן בכלי נגינה. הספקתי לקחת רק מספר שיעורים בודדים לפני שהיה עלינו לעזוב את העיירה. הייתי בערך בת 13-14 כשעזבנו.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

קודם העזיבה אני זוכרת תקרית אנטישמית אחת יוצאת דופן. באחד הימים מספר יהודים הגיעו לבניין העיירה וכשפנו ללכת נתקלו בעדת אנשים עם אלות קוראים להם "ג'ידאני לפלסטינה" שזה יהודים לפלסטינה. קראו לאבי להגיע מיד למקום והוא ישר דיבר אל האנשים, הסביר להם שאנו חיים יחד ואין סיבה להתנכל ליהודים באופן כזה. האנשים התפזרו לאחר דבריו של אבי. אבי היה אדם חשוב ומכובד בקהילה של סטנישט ובכפרים מסביב הן בקרב הגויים והן בקרב היהודים. אני זוכרת את יום הגירוש, קראו ליהודים לצאת מבתיהם וכל אחד יכל לקחת עגלה אחת, אני זוכרת את שורת העגלות אחת אחרי השנייה ברחוב בו גרתי. על דלתות הבתים המשטרה הרומנית שמה מנעול ובריה ועל המנעול חותמת שעווה. המשטרה לא יצאה עד שכולם הסתדרו בשורת העגלות ובניתיים ירד גשם, המשטרה עמדה מסביב עם רוביהם שעליהם ביונט, זה עשה על אחי ועליי רושם חזק, אני הרגשתי שמתנהגים אלינו כמו אל פושעים. רק משסיימו להוציא את כל היהודים מהבתים, רק אז הגיעה תגבורת של המשטרה הרומנית, הקיפה את השיירה משני צדיה וכך עזבו היהודים את העיירה, והחלו לעשות דרכם לתקוצ' כמאה קילומטר מהעיירה.

ביום הגירוש אבי לפתע קיבל התקף לב. היות והיה אדם מכובד בקהילה הוחלט להשאירו עד שיוכל לעזוב. באותו ערב שמענו מהעיירה קריאות "האם נשאר עוד יהודים?". אנחנו נשארנו בעיירה עוד שבועיים שלוש. ביום שלמחרת אותו גירוש של כל היהודים בעיירה, אימא פתחה את הדלת וראתה קבוצה גדולה מאוד של אנשים עומדים בכניסה. הם רצו לקנות או לקחת דברים מהחנות כיוון שידעו שאנחנו נעזוב בקרוב. ואכן בתוך שעותיים בערך נקנו או נלקחו כל המוצרים בחנות. אני זוכרת שבין האנשים שהגיעו התפתחה מריבה, אלה ששלמו עבור הקניות שלהם אמרו לאלה שלקחו היו אמורים "איך אתם לא מתביישים שאתם לוקחים ערס דווי ולה שני ילדים קטנים". מששפר מצבו של אבי, היה עלינו לעבור לטקוצ' כמו כל היהודים. לשם כך, הגיע חבר של אבי שהיה במקור יוני עם כירכרה ועזר לנו לעבור לטקוצ'. בטקוצ' גרנו בבית של אישה ובנה ובו היא השכירה לנו ולעוד משפחה יהודית חדרים. אימא שהייתה רגילה לנהל את משק הבית החנות והמשק החקלאי הייתה חסרת מעש אבל לא ידעה לעבוד בעצמה בעבודת הבית שכן היו לנו עובדים.

ככה יצא שאני הייתה זאת שסדרה וניקתה את הבית וגם יצאה לשוק ולקניות. לפעמים בשוק היו תופסים אותנו הילדים ונועלים

אותנו במחסן של השוק שהיה בו ארגזים, היו מחזיקים אותנו שם לכמה שעות, רצו להפחיד אותנו, אחר כך היו משחררים אבל אנחנו כבר למדנו להיזהר.

היהודים שעברו לטקוצ' פתחו בית ספר יהודי, המורים לא היו מורים במקצועם, זה היה קצת מאולתר אך שם למדתי במשך שנתיים.

בזמן שגרנו בטקוצ' מצבו הבריאותי של אבי המשיך להדרדר אך עדיין שימש כאדם חשוב בקהילה היהודית, אנשים הגיעו להתייעץ איתו בבעיות שונות בקהילה. חברי היו מגיעים עלינו רק כדי לשוחח עם אבי והיו תמיד מביעים קנאה באחי ובי על כך שהיה זה אבינו. ב-29 בפברואר 1943 אבי הלך לעולמו. הדבר היה לי מאוד קשה, אהבתי אותו מאוד והיינו קרובים. לאחר מות אבי אימא החליטה שנעבור לפוקשן שכן שם גר אחיה. מלבד אחיה היה לנו בתקוצ' דירה שבזמן המלחמה נלקחה על ידי גויים אך לאחר המלחמה היא הוחזרה לידנו. היה אסור ליהודים לעזוב את טקוצ' אבל בהזמנות אחת שחתול שרט אותה, ניצלה את ההזדמנות, שכן היה עליה לקבל זריקות נגד כלבת, זריקות שלא היו בנמצא בטקוצ' וכך עברנו לפוקשן. תקופה השכרנו דירה בכניסה לעיר ולאחר השיחרור בידי הרוסים חזרנו לדירתנו בפוקשן. בפוקשן פתחנו חנות קטנה שאימי ואני ניהלנו.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

כשהרוסים הגיעו לעיר, שיחררו אותה, אבל הם היו נכנסים לבתים ומחפשים אלכוהול ביזה ונשים. אני זוכרת מראות של אנשים עם מספר שעונים על היד, הם בזזו לא מעט, היו דברים שהם ראו לראשונה שכן רובם גדלו וחייו רק בברית המועצות. גם הפחד מאונס היה ממשי היו פעמים שנכנסו החיילים הרוסים לבית ואני הייתי נכנסת מתחת למיטה. באיזשהו שלב הם כבר הכירו את השיטה הזאת, חפשו מתחת למיטות, אז אני הייתי עולה לעליית הגג סולם ולוקחות אותו איתי. לא נפגעת. הייתי כבר בת 17 וחצי ואמי רצתה שאתחתן ואכן היה זה בפוקשן שהתחתנתי ונולדה ביתי, פנינה.

החלטתי ללמוד להיות אחות בבית ספר לאחיות. קודם למלחמה המצב הזה לא היה מקובל, ואיכשהו אחרי שנגמרה המלחמה העניין נהיה מקובל יותר ואנשים ממשפחות טובות שלחו את ילדיהם ללמוד בבית ספר לאחיות. נפתח בית ספר לאחיות ממש ליד ביתי, ביתי הייתה בת שלוש בערך והחלטתי להירשם. אני חושבת שהייתי אחות בדם. וככה יצא שהתחלתי קורס של אחיות מעשיות.

בינתיים התחילו עליות לארץ. בבית אבי היה מספר על ארץ ישראל, על המטרות, על איך שמאבדים את האדמה... היה קורא לנו אלטנילנד של הרצל.. וכשהייתי מוצאת את האפיקומן בפסח הייתי מבקשת שני תפוזים מארץ ישראל... זה היה החלום שלנו, אחי היה בתנועת הנוער גורדוניה אבל משום שהייתי אישה זה היה פחות מקובל שאלך לשם גם אני. אחי עלה לארץ עם אישתו על אנייה שהבריחו ותפסו אותם ולקחו אותם לקפריסין. הם נשאר שם במחנה הקיץ של קפריסין עד שהוקמה המדינה ואז הם עלו לישראל. בקפריסין נולד בנם הגדול. אנחנו עלינו מאוחר יותר, באוקטובר 1950 כחלק מעלייה גדולה של 200,000 אבל אנחנו עלינו בסופה כי היה סיבוך עם שם משפחתנו של בעלי.

בהתחלה נתנו לנו לקחת 40 ק"ג ואחר כך 70 ק"ג, הספקנו לקחת רק ארגז של מטר על מטר. אחי כתב לי שכשאני באה להביא שום ובצל כי בארץ שום ובצל הם מאוד יקרים, עולה שתיים וחצי לירות לקילו של שום ובצל. אם אביא שום ובצל אוכל מכור אותם ולהתחיל להרוויח קצת כסף. ארזתי בתוך סיר גדול שום ובצל.

נא ספרי/י על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

כשבאנו לארץ לאחי לא היה כסף לבוא לקבל אותנו. הם גרו בצריף קטן במגדיאל. אנחנו עלינו בעלי ואני וביתנו. אימי הגיעה מאוחר יותר. כשראיתי את חיפה מהספינה הייתי בהתרגשות גדולה. אני הייתי בת 23 וביתי הייתה בת 4. כשהגענו לנמל חיפה לקחו אותנו לסנט לוקס שהיה מחנה עולים ליד חיפה. היינו 20 אנשים בחדר אחד. קבלנו שתי מיטות, שלושה סכומים מפח, שלושה צלחות מפח ושש סמיכות אפורות ושילמתי עליהם 64 65, זה כל מה שקבלתי ולא חשבתי שמגיע לי יותר כיוון שאני בארץ ישראל. הייתי רואה פייפר אחד נוסע באוטובוס וחושבת הפייפר הזה ישראלי וכולם כאן באוטובוס ישראליים.. כשסוף סוף אחי בא לראות אותנו הוא נתן לי לירה, איך ששמרנו את הלירה הזאת.. בסנט לוקס היינו כל החורף, אחר כך לקחו אותנו לשער מנשה ליד באקה אל גרבייה, היינו שם וקבלנו אוהל. אחר כך קיבלו חדר במחנה אוויר צבאי של הצבא האנגלי. גרנו בקבינות. היינו שלושה משפחות בחדר. היה לי חלום לקנות פומפה של פליץ לגרש את היתושים.

העולים מפולניה היו מגיעים מפולניה עם כסף ואני זוכרת את עצמי אוספת חתיכות גבינה ובצל שנזרקו על השולחן. בעלי היה הולך לעבוד בפרדס ואני כעבור זמן מצאתי עבודה בבית החולים בתור אחות. לא גמרתי בית ספר לאחיות ולא עשיתי זריקות עד אז אבל ידעתי איך כי אבא שלי היה חובש בצבא. אני זוכרת שאבא שלי לימד אותי לעשות זריקות. כנראה הי לי כישרון כי למדתי רק שישה חודשים בבית ספר לאחיות ברומניה ואחרי שנתיים מוניתי להיות מנהלת מחלקה בבית החולים בשער

מנשה. פתחו בית ספר לאחיות בתחום הגריאטרי, ולמדתי שם תוך כדי עבודה, אחר כך פתחתי עוד שתי מחלקות. בשלב הזה קבלנו מבית החולים חדר עם שתי מיטות ושירותים משותפים לעוד שמונה חדרים שהיו במסדרון. גם אימא הגיעה והצטרפה אלינו. מאוד אהבתי את העבודה בבית החולים וגמרתי את הקורס בבית ספר לאחיות. הייתי אחראית מחלקה לחולים כרוניים במצב אקוטי. זה היה בית חולים של הג'וינט. אחר כך קבלנו דירה גדולה של שני חדרים. דבר ראשון קנינו רדיו ואחר כך כשהיה לנו כסף קנינו פריז'ידר. אני זוכרת את היום שקנינו את הפריז'ידר, ישבתי מולו כמו שיושבים מול הטלוויזיה. אחר כך שלחו אותי לפרדס חנה ופתחתי בית אבות של 1,100 מיטות אבל הם לא רצו לתת לי לעבור. רציתי ללכת לבית ספר לאחיות מוסמכות אבל לא נתנו רצו שאשר לעבוד אצלם. יום אחד הגיעה הדוקטור הראשונה בארץ מתחום האחיות, היא הייתה המפקחת הארצית של האחיות של הג'וינט והציעה לי להיות מדריכה בבית ספר לאחיות, אמרתי לה אני אחות מעשית הוויא אמרה את יכולה גם להדריך אחיות מוסמכות. הדרכתי בבית הספר לאחיות. לא עברה אף אחות שהייתה צריכה לקבל קביעות או משהו שלא עברה אצלי, במחלקה שלי. האחיות הראשיות רצתה לדעת את חוות הדעת שלי. אחרי שבע עשרה שנה בשער מנשה ונתניה (דורה) בתור אחות עברתי לאילת ועבדתי ביוספטל ובנמל בתור אחות. בסביבות גיל שישים עשיתי בגרות בבילוגיה ובאנגלית ועשיתי קורס אקדמי ביחסים בינאיישיים. מאז שעזבתי את אילת אני גרה באר שבע. ב15 השנים האחרונות אני גרה בדירוג מוגן בבית יונה.

נספחים – תמונות:

מספר תמונה ולאחריה הסבר שלה.

1. קוקה כילדה – קדימה
2. קוקה כילדה – אחורה
3. קוקה כנערה – קדימה
4. קוקה כנערה – אחורה
5. קוקה וחברות ברומניה (קוקה ראשונה משמאל) – קדימה
6. קוקה וחברות ברומניה- אחורה
7. ליפא (אביה של קוקה) בבית הבראה עם חברים (נמצא באמצע) – קדימה
8. ליפא (אביה של קוקה) בבית הבראה עם חברים (נמצא באמצע) – אחורה
9. קברו של ליפא (אביה של קוקה) בטקס שברומניה שחור לבן – קדימה
10. קברו של ליפא (אביה של קוקה) בטקס שברומניה שחור – אחורה
11. חיים (אחיה התאום של קוקה) במגדיאל בישראל, זמן קצר לאחר העלייה ארצה – קדימה
12. חיים (אחיה התאום של קוקה) במגדיאל בישראל, זמן קצר לאחר העלייה ארצה – אחורה
13. חיים (באמצע), אשתו (משמאל), קוקה (ימין) ופנינה (מתחת לקוקה מימין) – קדימה
14. חיים (התאום של קוקה-באמצע), אשתו (משמאל), קוקה (ימין) ופנינה (מתחת לקוקה מימין) – אחורה
15. קוקה כאחות בבית חולים בשער מנשה, שנותיה הראשונות לאחר העלייה ארצה – קדימה
16. קוקה כאחות בבית חולים בשער מנשה, שנותיה הראשונות לאחר העלייה ארצה – אחורה
17. קוקה מבקרת את קברו של אביה, ליפא, 45 שנים לאחר מותו – קדימה
18. קוקה מבקרת את קברו של אביה, ליפא, 45 שנים לאחר מותו - אחורה

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

את השאלון המלא נא לשלוח למשרד לאזרחים ותיקים בדוא"ל: infovatikim@pmo.gov.il

פרטים נוספים ושאלות בטלפון כוכבית 8840*

נא למלא את הפרטים האישיים בנספח ולאשר בחתימתכם את פרסום הסיפור באתר.

יש לשלוח את הנספח בפקס: 02-5605034 או להעבירו סרוק בדוא"ל בצמוד לראיון.